

**Miratohet
Leonard SOLIS
Ministri i Shendetesise
Kryetari i KMR**

**KODI I PRAKTIKES
PER MBROJTJEN NGA RREZATIMET NE
RENTGENDIAGNOSTIKE**

Nr. 804/2

date 15.03.2005

TIRANE, 2005

PERMBAJTJA

	Faqe
Hyrje	1
1. Parimet e mbrojtjes nga rrezatimet	2
2. Aspektet organizative te mbrojtjes nga rrezatimet	3
3. Mbrojtja e pacienteve	4
4. Ekzaminimet radiografike	5
5. Ekzaminimet radioskopike	5
6. Aparatet portative te Rentgenit	6
7. Aparatet e tomografise se kompjuterizuar	7
8. Veshjet mbrojtese	7
9. Kushtet e perdorimit te aparateve te Rentgenit	8
10. Rregulla perfundimtare	8

HYRJE

Ky material perben Kodin e Praktikes per mbrojtjen nga rrezatimet ne rentgendiagnostike dhe duhet te zbatohet nga te gjithë mjeket dhe tekniket radiologe te kesaj fushe. Komisioni i Mbrojtjes nga Rrezatimet ne zbatim te ligjit Nr. 8025, date 9.11.1995 “Per Mbrojtjen nga Rrezatimet” ka miratuar ne vitin 1998 dy Rregullore me tituj “Rregullat e punes me lende radioaktive dhe burime te tjera te rrezatimeve jonizuese” dhe “Per licenzimin dhe inspektimin e veprimtarive me burime te rrezatimeve jonizuese”. Keto rregullore perbejne akte te rendesishme nenligjore, te cilat se bashku me ligjin e mesiperm duhet te gjejne zbatim nga ana e perdorueseve ne te gjitha veprimtarite me burime te rrezatimeve jonizuese.

Kodi i Praktikes qe perгатiti dhe miratoi Komisioni i Mbrojtjes nga Rrezatimet eshte nje material udhezues, zbatimi i te cilit nga ana e punonjesve realizon kryerjen e punimeve ne fushen e rentgendiagnostikes ne menyre sa me te sigurt persa i takon mbrojtjes nga rrezatimet. Ky material nuk zevendeson ne asnje menyre aktet ligjore dhe nenligjore te permendura me siper. Zbatimi ne unitet dhe me vijimesi i te gjitha materialeve te mesiperme se bashku me kete material, perbejne kushtin e nevojshem dhe te rendesishem per kryerjen e punes ne kondita optimale duke siguruar ne te njejten kohe mbrojtjen e punojesve, pacienteve, popullates dhe mjedisit nga rrezatimet jonizuese.

Materialet e permendura me siper eshte e nevojshme te njihen nga te gjithë perdoruesit e aparateve te Rentgenit duke perfshire mjeket dhe tekniket radiolog, ashtu dhe drejtuesit e spitaleve, klinikave, kabineteve te specializuara etj. Gjithashtu eshte detyre e drejtuesve dhe e organeve te posacme mbikqyrese qe te sigurojne jo vetem pervetsimin e ketyre materialeve por edhe rifreskimin e tyre te pakten nje here ne vit. Eshte e detyrueshme qe cdo punojnes radiolog te kaloje kurset e kualifikimit per problemet e mbrojtjes nga rrezatimet dhe te pajiset me deshmine perkatese.

1. PARIMET E MBROJTJES NGA RREZATIMET

1.1. Mbrojtja nga rrezatimet, cilado qofte veprimtaria ne te cilen ato perdoren, mbeshtetet ne tre parime te pergjithshme:

- a) Cdo veprimtari qe kryhet me burime te rrezatimeve jonizuese dhe qe shoqerohet me ekspozimin e njerezve ndaj ketyre rrezatimeve duhet te siguroje me shume perfitim nga demtimet qe shkakton (parimi i justifikimit).
 - b) Cdo ekspozim ndaj rrezatimeve duhet te mbahet ne nivelet me te ulta qe mund te arrihen ne menyre te aresyeshme (parimi i optimizimit).
 - c) Dozat e marra nga punonjesit me rrezatime dhe nga popullata nuk duhet te kalojne ne asnje rast dozat kufi perkatese (parimi i kufizimit te dozave).
- Parimet e permendura ne pikat a dhe b gjejne perdorim ne te gjitha ekspozimet ndaj rrezatimeve jonizuese duke perfshire edhe ekspozimet ne mjekesi. Parimi i fundit nuk gjen zbatim ndaj ekspozimeve te individeve si rezultat i ekzaminimeve ose terapise me rrezatime.

1.2. Pervet parimeve te mesiperme, mbrojtja nga rrezatimet ne radiologjine diagnostikuese bazohet edhe ne keto parime te posacme :

- a) Ne cdo rast ekzaminimet radiologjike duhet te behen ateherë dhe vetëm ateherë vetëm kur ato rekomandohen nga mjekët, të cilët duhet të jenë plotësisht të bindur që informacioni i marrë prej këtyre ekzaminimeve do të jetë i dobishëm për pacientet ose do të përmirësojë gjendjen shëndetësore të popullatës në teresi.
- b) Ekspozimi i pacientëve gjatë ekzaminimeve radiologjike duhet të jetë aq sa është i nevojshëm për të marrë rezultate të kënaqshme, duke u kujdesur për të minimizuar rrezitjen e organeve të tilla si palca e kockave, gonadet, etj.
- c) Gjatë cdo ekzaminimi radiologjik duhet të sigurohet mbrojtja e personelit dhe e pacientëve nga rrezatimet e panevojshme, që mund të vijnë si nga tufa primare ashtu dhe nga rrezatimi i shpërhapur (tufa sekondare).
- d) Të gjitha aparatet e rrezatimeve të Rentgenit ashtu dhe kabinetet në të cilat kryhen ekzaminimet radiologjike duhet që detyrimisht të kenë mbrojtjen e nevojshme për punonjësit që ndodhen në zonat fqinje.

2. ASPEKTET ORGANIZATIVE TË EKZAMINIMEVE RADIOLOGJIKE

2.1. Në spitale dhe qendra shëndetësore ekzaminimet radiologjike duhet të kryhen në mjedise të ndërtuar posaçërisht për këto qëllime. Vendosja dhe funksionimi i aparateve të Rentgenit në godinat e banimit lejohet me kusht që përdoruesi të ketë marrë paraprakisht miratimin me shkrim të fqinjëve kufitar (në kontakt) të godinës me këto aparat për vendosjen dhe funksionimin e tij.

2.1. Dhomat e ekzaminimeve radiologjike duhet të kenë permasa të mjaftueshme për të shmangur rrezitjen e panevojshme të personave që ndodhen në dhomë. Ato duhet të sigurojnë në cdo rast funksionimin normal dhe të sigurtë të aparateve që janë vendosur në të. Dyert e dhomave duhet të lejojnë hyrjen dhe daljen në të të shtreterve të levizshëm.

2.2. Vendi i vendosjes së panelit të komandës duhet të jetë i mbrojtur në mënyrë të tillë që doza e marrë nga punonjësit edhe pa veshjet mbrojtëse të jenë me të vogla se dozat kufi.

2.3. Në cdo dhomë ku kryhen ekzaminime radiologjike vendoset vetëm një aparat Rentgeni, i cili si rregull duhet të përdoret për një lloj procedure radiologjike. Nëse në dhomë parashikohet të vendosen dy aparate Rentgeni dhe me të kryhen disa procedura, atëherë duhet të sigurohen mjetet mbrojtëse për uljen e ekspozimeve të punonjësve që nuk marrin pjesë në ekzaminimin që kryhet.

2.4. Nëse dhoma ku vendoset aparati i Rentgenit nuk siguron mbrojtje të mjaftueshme për punonjësit që ndodhen në zonat fqinje, atëherë duhet që dhoma të rikonstruktohet si më poshtë :

a) tufa e rrezatimeve duhet të drejtohet në vende që janë sa më larg zonave fqinje ku ndodhen punonjësit.

b) Nëse rrezatimi i tufës primare ose të shpërhapur (sekondare) është i lartë duhet që detyrimisht të vendosen materiale mbrojtëse në mure, tavan, dyer etj. Dhoma e ekzaminimeve në asnjë rast nuk duhet të shërbejë si vendkalimi nga një mjedis në tjetrin.

2.5. Në hyrjen e dhomave të ekzaminimeve vendoset një sinjalizues dritor që mbahet ndezur gjatë gjithë kohës së punës dhe posht tij duhet të vendoset një shenim

sqarues. Dyert e dhomave gjate procesit te ekzaminimit mbahen detyrimisht te mbyllura.

2.6. Ne dhomat e ekzaminimeve duhet te ndodhen vetem ata punonjes qe kryejne procedurat radiologjike. Ata duhet te kujdesen per shmangien e ekspozimit te tyre ndaj tufave primare te rrezatimeve dhe duhet te ndodhen ne cdo rast mbrapa ekraneve mbrojtese.

2.7. Gjate ekzaminimeve radiologjike e sidomos gjate kryerjes se tyre ne sallat e operacioneve ose procedurave te radiologjise intervenuese, punonjesit detyrimisht duhet te mbajne veshjet mbrojtese. Punonjesit duhet te kujdesen per te mos ekspozuar ne tufen primare te rrezatimeve pjese te trupit edhe kur ato jane te mbrojtura.

2.8. Per femijte dhe pacientet e pafuqishem duhet te perdoren pajisje qe sigurojne imobilizimin e tyre gjate ekzaminimeve. Ne mungese te pajisjeve femijet mbahen nga prindet, kurse pacientet nga personeli mjekesor ose familjaret. Ne te gjitha rastet personave qe ndihmojne femijte ose pacientet u jepen veshje mbrojtese.

2.9. Dhomat e larjes se filmave duhet te kene hyrje te vecante nga ato te dhomave te ekzaminimeve dhe duhet te kene mbrojtjen e pershtatshme nga rrezatimet. Ruajtja e filmave behet ne vende te posacme qe jane larg dhomave te ekzaminimeve dhe qe relizojne mbrojtje te sigurt te tyre.

2.10. Klinikat radiologjike duhet te hartojne dhe zbatojne programe per sigurimin e cilesise se imazheve (filmave ose ekraneve) me minimumin e dozes se nevojshme te rrezatimeve. Keto programe duhet te perfshijne kontrollin e aparaturave ne menyre periodike me afat jo me shume se nje vit. Ne vecanti duhet te tregohet kujdes per tensionin e larte, filtrimin e tufes, kohen e ekspozimit, diafragmimin e tufes dhe ndricimin e saj.

2.10. Pas cdo riparimi te aparatit te Rentgenit ose cdo sherbimi te mirembajtjes duhet te kryhet nje kontroll i posacem nga sherbime te specializuara per te bere verifikimin e punes se aparatit.

3. MBROJTJA E PACIENTEVE

3.1. Gjate cdo ekzaminimi radiologjik, tufa e rrezatimeve duhet te drejtohet vetem ndaj atyre pjeseve te trupit qe i nenshtrohen ekzaminimit. Ne vecanti duhet te tregohet kujdes ndaj rrezitjes se organeve te formimit te gjakut, organeve te riprodhimit etj. Kjo duhet te mbahet parasysh sidomos gjate ekzaminimit te femijeve por edhe per pacientet e rritur.

3.2. Per pacientet me moshe te re ose te moshes riprodhuese gjate cdo ekzaminimi duhet te parashikohet mbrojtja e vecante e gonadeve kur mendohet se doza qe mund te marrin ato eshte e larte.

3.3. Perpara cdo ekzaminimi radiologjik mjeku radiolog duhet te sigurohet qe ekzaminimi i pacientit eshte i justifikueshem nga ana e mjekut klinikist. Kjo duhet te behet sidomos per femijte dhe pacientet e moshes riprodhuese.

3.4. Gjate ekzaminimit te grave shtatzana ose qe mendohet se mund te jene shtatzana, kujdes i vecante duhet te tregohet per shmangien e rrezatimit te fetusit (embrionit). Per organet ne afersi te fetusit, ekzaminimet duhet te behen detyrimisht me tufe plotesisht te diafragmuar.

3.5. Gjate cdo ekzaminimi duhet te behet kufizimi i permasave te tufes ne perputhje me organin qe kontrollohet. Kjo eshte e detyrueshme sidomos ne rastin e

ekzaminimit te femijeve. Gjate kryerjes se grafive, madhesia e tufes duhet te kontrollohet detyrimisht nepermjet tufes dritore te aparatit. Diafragmat e hapura me shume nga sa nevojitet jo vetem qe shkaktojne rrezitje te panevojshme te pacienteve por shtojne edhe rrezatimin e shperhapur.

3.6. Personeli mjekesor duhet te njohe sa me mire aparatit e Rentgenit qe ka ne perdorim, ta mirembaje ate dhe te dalloje difektet duke kuptuar mire pergjegjesite e veta ne rastet eventuale te mbiekzpozimeve te pacienteve.

4. EKZAMINIMET RADIOGRAFIKE

4.1. Perpara kryerjes se cdo ekzaminimi radiografik, parametrat e ekspozimit duhet te vendosen ne perputhje me organin qe ekzaminohet dhe duhet te kontrollohen me imtesi nga ana e teknikut radiolog.

4.2. Kryerja e radiografise se nje patienti behet nga tekniku radiolog duke qendruar ne pultin e komandimit dhe duke u siguruar qe gjate ketij veprimi ai ka mbrojtjen e nevojshme nga rrezatimet. Kur kjo gje nuk mund te realizohet, tekniku pajiset me veshje mbrojtese.

4.3. Gjate ekzaminimit radiografik tekniku radiolog duhet te kete kurdohere nen mbikqyrje patientin si dhe hyrjen ne kabinetin e Rentgenit. Ne rastin e ndarjes me mur te pultit te komandimit ne te duhet te hapet nje dritare e vogel qe ka mbrojtjen e pershtatshme nga rrezatimet.

4.4. Per sigurimin e nje cilesie sa me e mire te radiografive ne rastet kur eshte e mundur duhet te perdoren kasetat perforcuese, te cilat minimizojne dozen e pacienteve dhe sigurojne cilesi te mire te tyre.

4.5. Vendosja e sakte e pacienteve ne aparatit e Rentgenit, percaktimi sa me i mire i parametrave te ekspozimit si dhe perpunimi me cilesi i filmave jane kushte te nevojshme per marrjen e imazheve te mira dhe shmangien e perseritjes se ekspozimit.

4.6. Distanca vater-lekure nuk duhet te jete ne asnje rast me e vogel se 30 cm
Per kryerjen e radiografise se toraksit kjo distance duhet te jete 60 cm.

4.7. Gjate ekzaminimeve tomografike kolimimi, qenderzimi dhe nivelimi i tufes se rrezatimeve duhet te realizohet me shume kujdes per zvogelimin e dozes se pacienteve.

5. EKZAMINIMET RADIOSKOPIKE

5.1. Ekzaminimet radioskopike duhet te kryhen vetem ne rastet kur nepermjet radiografise nuk eshte e mundur te sigurohet informacioni i nevojshem per patologjine e nje organi si p.sh. ne rastin e studimit te dinamikës se tij.

5.2. Ekzaminimet radioskopike duhet te zgjasin per aqe kohe sa eshte e nevojshme te merret informacioni i kerkuar per patologjine e organit. Cdo zgjatje e panevojshme e ekspozimit eshte e lidhur me rritjen e dozes se patientit.

5.3. Fuqia e dozes se perthithur ne lekuren e patientit nga tufa primare e rrezatimeve (fuqia e dozes se hyrjes) nuk duhet te kaloje ne asnje rast vleren 100 mGy/min, kurse vlere e saj normale duhet te jete 25 mGy/min. Perdorimi i perforcuesve te imazheve dhe sistemeve elektronike televizive e ul fuqine e dozes se perthithur deri ne 10 mGy/min.

5.4. Gjate kryerjes se ekzaminimeve radioskopike eshte e nevojshme te behet erresimi i plote i dhomes te pakten 10 minuta perpara fillimit te ekzaminimeve

me qellim akomodimin e te parit te mjekut.

5.5. Distanca ndermjet vates dhe lekures nuk duhet te jete ne asnje rast me e vogel se 30 cm dhe mundesisht mbi 45 cm ne rastin e aparateve te palevizshem. Per radioskopine e toraksit kjo distance duhet te jete nga 45 cm ne 60 cm.

5.6. Gjate ekzaminimit radioskopik me pacientin ne pozicion vertikal si mjeku radiolog ashtu dhe personeli tjeter duhet te sigurohen qe jane te mbrojtur nga rrezatimet si nga ekrani viziv ashtu dhe gomat e plumbuara qe vendosen ndermjet tubit dhe vendit te qendrimit te mjekut ose personelit tjeter. Ne cdo rast duhet te shmanget qendrimi anash pacientit, ku rrezatimi i shperhapur ka vleren me te larte.

5.7. Gjate ekzaminimit radioskopik me pacientin ne pozicionin horizontal, mjeku radiolog duhet te shmangi me sa te jete e mundur futjen e duarve dhe te kokes ne tufen primare duke u mbrojtur ne te njejten kohe nga rrezatimi i shperhapur. Ne rastet kur eshte e nevojshme qe mjeku radiolog ose personeli tjeter mjekesor te ndodhen ne afersi direkte te pacientit (radiologjia intervenuese) duhet qe ata detyrimisht te veshin pajisjet mbrojtese dhe te shmangin me sa te jete e mundur ekspozimet e pjeseve te trupit (duart, kokes) ne tufat primare.

5.8. Gjate ekzaminimeve radioskopike duhet qe palpimi me duar te reduktohet ne minimum. Ato duhet te kufizohen ne ate ane te trupit te pacientit qe eshte me afer ekranit dhe ne asnje rast ne pjeset qe "shohin" direkt tubin e rrezatimeve. Gjate palpimeve detyrimisht duhet te mbahen dorezat me gome te plumbuara.

5.9. Kurdohere qe eshte e mundur ekzaminimet radioskopike duhet te behen me aparatura qe kane ekrane perforcues dhe zinxhir televiziv, mbasi ne keto pajisje doza e rrezatimeve qe merr pacienti dhe personeli mjekesor zvogelohet disa here.

6. APARATET PORTATIVE TE RENTGENIT

6.1. Te gjitha masat mbrojtese qe pershkruhen ne pikat 4.1.-4.7. jane te zbatueshme edhe per mbrojtjen nga rrezatimet ne aparatet portative.

6.2. Gjate perdorimit te aparateve portative te Rentgenit, perdoruesit e aparatit duhet te tregojne kujdes te vecante per te mos ekspozuar ne tufen e rrezatimeve ndonje pjese te trupit. Gjithashtu ata duhet te kujdesen ne te njejten menyre edhe per personelin tjeter mjekesor qe ndodhet ne afersi direkte te aparatit, duke u siguruar qe edhe ata jane te mbrojtur nga rrezatimi. Kujdes i vecante duhet t'i kushtohet rrezatimit te shperhapur.

6.3. Distanca vater-lekure per aparatet portative ne asnje rast nuk duhet te jete me e vogel se 30 cm.

6.4. Per radiografite qe kryhen ne kushtet e pavionit duhet te sigurohet mbrojtja jo vetem e personelit por edhe ajo e pacienteve. Ne te gjitha rastet duhet te perdoren pajisje mbrojtese dhe kur ato nuk sigurojne mbrojtjen e nevojshme te pacienteve per keta te fundit duhet te merren masat mbrojtese perkatese si p.sh. largimi i perkohshem i tyre nga pavioni.

6.5. Aparatet portative te Rentgenit duhet te kene pajisje te posacme qe pamundesojne perdorimin e tyre nga persona te paautorizuar kur ato nuk jane nen mbikqyrjen e personelit mjekesor.

7. APARATET E TOMOGRAFISE SE KOMPJUTERIZUAR (CT)

7.1. Gjate “ngrohjes” se aparatit asnje person nuk lejohet te hyje ose te qendroje ne dhomen e ekzaminimit. Ne se nuk ka dhome te vecante per qendrimin e personelit mjekesor, ne dhomen e aparatit duhet te parashikohen pajisje mbrojtese te vecanta si p.sh. ekrane portative mbrojtese.

7.2. Personeli mjekesor, i cili qendron ne dhome gjate procedurave radiologjike duhet te instruktohet ne menyre te posacme nga pergjegjesi per mbrojtjen lidhur me mbrojtjen e tij nga rrezatimet.

7.3. Gjate kohes se ekzaminimit ne pultin e kontrollit te aparatit duhet te qendroje detyrimisht nje punonjes per te mbajtur nen mbikqyrje butonin e tensjonit te larte te aparatit.

8. VESHJET MBROJTESE

8.1. Veshjet mbrojtese si perparset, dorezat dhe syzet nuk sigurojne mbrojtje te kenaqshme nga rrezatimi primar, por vetem nga rrezatimi sekondar, rjedhimisht personeli mjekesor edhe kur ka veshur pajisjet mbrojtese duhet te kujdeset per te shmangur ekspozimin e tij ne tufen primare te rrezatimeve.

8.2. Perparset prej gome te plumbuar me ekuivalent mbrojtës prej 0,25 mm Pb perdoren per tensjone deri 100 kV, kurse per tensjone mbi 100 kV perparset duhet te kene ekuivalent mbrojtës prej 0,3 mm Pb.

8.3. Dorezat duhet te sigurojne mbrojtjen si nga ana e brendshme e dores eshtu dhe nga ana e jashtme me ekuivalent mbrojtës prej 0,25 mm Pb.

8.4. Ne dhomat e ekzaminimeve duhet te kete disa perparse prej gome te plumbuar si dhe doreza mbrojtese qe parashikohen te perdoren nga personeli mjekesor gjate procedurave radiologjike ne dhome ose ne kushtet e pavionit.

8.5. Perparset e plumbuara ne asnje rast nuk duhet te perthyhen ose te hidhen pa kujdes ne nje vend te cfardoshem; kur nuk perdoren ato duhet te vendosen ne varese te pershtatshme ose mbi mbajtese te posacme duke u kujdesur per te mos shkaktuar perthyerje.

8.6. Veshjet mbrojtese duhet te kontrollohen me sy ne menyre periodike per te konstatuar demtimet eventuale qe mund t’u ndodhin, kurse nje here ne vit duhet t’i nenshtrohen nje kontrolli te specializuar per diktimin e carjeve eventuale, qe ulin ne menyre te konsiderueshme aftesite e tyre mbrojtese. Ne se personi qe vesh perparsen konstaton carje ne te, raporton menjehere per difektin e vrojtuar pas te ciles perparsje e difektuar zevendesohet. Po ashtu edhe dorezat e demtuara zevendesohen me doreza te rregullta.

9. KUSHTETE PERDORIMIT TE APARATEVE TE RENTGENIT

9.1. Aparatet e Rentgenit duhet te instalohen dhe te mirembahen ne perputhje me kushtet e pershkruara ne pasaporten e tij te perdorimit dhe te mirembajtjes nga ana e personave te licenzuar. Asnje aparat nuk mund te konsiderohet i sigurt nga ana e rrezatimeve ne se ai nuk permbush kushtet normale te perdorimit si nga ana mekanike ashtu dhe ajo elektrike.

9.2. Cdo aparat Rentgenit duhet te kete mbrojtjen e pershtatshme nga rrezatimet qe ai prodhon duke u siguruar qe rrezatimi dales ne drejtimet e tjera pervec tufes te mos kaloje 1 mGy/ore ne distancen 1 m prej tij.

9.3. Cdo aparat Rentgeni, si rregull, duhet te kete te shenuar filtrimin e brendshem te tufes se rrezatimeve. Cdo filter shtese duhet te shenohet ne

menyre te qarte nepermjet filtrimit te tufes ne mm Al ekuivalent. Gjate punes normale te aparatit filtrimi total i tufes duhet te jete 2,5 mm Al ekuivalent.

9.4. Per procedura te posacme si p.sh. mamografi, te cilat perdorin rrezatime te buta, filtrimi i tufes duhet te jete jo me i vogel se 0,5 mm Al.

9.5. Te gjitha aparatet e Rentgenit duhet te kene si rregull pajisje ndricuese te tufes se rrezatimeve. Per aparatet e tomografise se kompjuterizuar tufa e rrezatimeve duhet te kete seksion te njejte me ate te elementit aktiv te marresit te imazhit.

9.6. Aparatet e Rentgenit detyrimisht duhet te jene te pajisur me diafragmen e tufes se rrezatimeve. Ne rast mosfunksionimi te diafragmes, aparati duhet te mos perdoret deri ne rivendosjen e funksionimit te plote te saj.

10. RREGULLA PERFUNDIMTARE

10.1. Pergjegjesine per zbatimin e plote te masave mbrojtese nga rrezatimet ne kabinetet e Rentgenit e mbajne perdoruesit dhe drejtuesit. Perdoruesi mban pergjegjesi per punen e sigurte te cdo pajisje rrezatuese qofte ajo e re ose e perdorur.

10.2. Kur perdoruesi e sheh te nevojshme cakton nje Konsulent per Mbrojtjen nga Rrezatimet, qe duhet te jete nje specialist i fushes se mbrojtjes. Konsulenti ne bashkepunim me perdoruesin mbikqyr periodikisht vendet e punes dhe siguron zbatimin e masave mbrojtese.

10.3. Ne spitale zbatimi i masave mbrojtese kryhet nen udheheqjen e shefit te klinikes radiologjike. Ai bashkepunon me shefat e klinikave te tjera per te siguruar mbrojtjen e personelit dhe te pacienteve, ne vecanti kur ekzaminimet kryhen jashte kabineteve te Rentgenit.

10.4. Ne spitale emerohet nje specialist me detyren e pergjegjesit per mbrojtjen me kohe te plote ose te pjeseshme. Pergjegjesi per mbrojtjen ne bashkepunim me shefin e klinikes radiologjike udheheq zbatimin e masave mbrojtese nga rrezatimet dhe ndermerr hapat e nevojshme sa here qe konstaton te meta ne mbrojtjen nga rrezatimet.

10.5. Drejtuesi dhe pergjegjesi per mbrojtjen duhet te marrin parasysh cdo verejtje te punonjesve lidhur me masat mbrojtese nga rrezatimet. Ata duhet te bejne pa vonese verifikimin e tyre dhe te plotesojne te metat e konstatuara.

10.6. Per cdo punonjes te kabineteve te Rengenit drejtuesit sigurojne kryrjen e kontrollit dozimetrik personal. Dozimetrat si rregull vendose ne xheline vogel te perparseve giste kohes se punes dhe ruhen nga goditjet dhe demtmet. Dozimetrat administrohen nga pergjegjesi per mbrojtjen, i cili mban lidhje te rregullta me Institutin e Fizikes Berthamore.

Rezultatet e matjeve dozimetrike personale u behen te njohura rregullisht drejtuesve te institucioneve si dhe cdo punonjesi.

10.7. Punonjesit e kabineteve te Rentgenit i nenshtrohen vizitave te posacme mjekesore periodike vjetore me qellim percaktimin e gjendjes se tyre shendetsore. Per

cdo punonjes hapen kartela te posacme shendetsore, qe ruhen prane qendres qe eshte caktuar per kryerjen e ketyre kontrolleve.

— — — — —